

โครงสร้างการรื้อในภาษาไทยและภาษาญี่ปุ่น: การศึกษาเปรียบเทียบ
เชิงวากยสัมพันธ์และระบบคำ
Causative Constructions in Thai and Japanese: A Syntactic
and Morphological Comparative Study

กนกวรรณวลัย อินทร์หงษ์ษา
Kanokwanwalai Inhongsra
สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น
Department of Japanese
ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก
Thai and Oriental Languages
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
Faculty of Humanities and Social Sciences
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
Mahasarakham University

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาเปรียบเทียบโครงสร้างลึก (deep structure) ของโครงสร้างการรื้อภาษาไทยและภาษาญี่ปุ่นที่ถูกสร้างขึ้นด้วยกระบวนการทางภาษาที่แตกต่างกัน เนื่องจากภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาที่ระบบคำมีผลต่อความหมายของคำ ยิ่งไปกว่านั้นระบบคำ (morphology) ยังส่งผลต่อโครงสร้างของประโยคนั้น ๆ ได้อีกด้วย ซึ่งแตกต่างกับภาษาภาษาไทยที่ระบบคำไม่ได้ส่งผลต่อโครงสร้างประโยคมากเท่ากับภาษาญี่ปุ่น สำหรับประโยคการรื้อภาษาไทย วิภาส โปธิแพทย์ (2542) กล่าวว่าเกิดจากหน่วยสร้าง 3 หน่วยสร้างคือ หน่วยสร้างทำ, หน่วยสร้างให้ และ หน่วยสร้างทำให้ ในขณะที่คำกริยาการรื้อภาษาญี่ปุ่นนั้นเกิดจากการเติมหน่วยคำกริยา $-(s)ase$ หลังคำกริยากรรตุที่เป็นต้นเค้าศัพท์ โดยทั้งหน่วยสร้างทำ, ให้ และทำให้ ในภาษาไทย และ

หน่วยคำกริยา $-(s)ase$ ในภาษาญี่ปุ่นนี้ส่งผลกระทบต่อระบบเวเลนซ์ของคำกริยา กล่าวคือ บทบาทที่ตา (theta-role) และหน้าที่ทางไวยากรณ์ของอาร์กิวเมนต์นามวลีเปลี่ยนไปอย่างไรก็ตาม แม้ประโยคกริยาของทั้งสองภาษานี้จะมีการให้บทบาทที่ตาของนามวลีที่เหมือนกันคือ $V_{CAUSE} (y_{causer}, x_{agent}, z_{theme})$ แต่ความแตกต่างของประโยคกริยาของทั้งสองภาษานี้จะแสดงอยู่ในโครงสร้างลึกภายใต้โพรเจกชัน VP

คำสำคัญ: ประโยคกริยา, วากยสัมพันธ์, ระบบคำ, ภาษาไทย, ภาษาญี่ปุ่น

Abstract

This paper is to study and compare deep structures of Thai and Japanese causative constructions which are derived in different ways. Since Japanese is a morphologically rich language which is distinct from Thai. According to Pothipath (1999) Thai causative constructions are made up by causative verbs which are *t^ham*, *hai* and *t^hamhai*. While Japanese causative verbs are derived by causative morpheme *-(s)ase* which affects case particles and sentence structure. The Thai causative verbs and Japanese causative morpheme affect the valence operation i.e., theta-roles and grammatical function of NPs will be changed. The result of this research shows that even the NPs which are arguments of Thai and Japanese causative verbs, are assigned theta-roles similarly as $V_{CAUSE} (y_{causer}, x_{agent}, z_{theme})$. The distinction between Thai and Japanese causative projection is shown under projection vP which is the particular projection of causative construction.

Keyword: Causative construction, Syntax, Morphology, Thai, japanese

ความสำคัญและปัญหา

ในการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นในฐานะภาษาต่างประเทศสำหรับผู้เรียนชาวไทยแล้ว ลักษณะของภาษาไทยและภาษาญี่ปุ่นที่แตกต่างกันไม่ว่าจะเป็น การออกเสียง คำศัพท์ โครงสร้างประโยค การใช้ภาษาที่แตกต่างกันไปตามสถานการณ์ที่ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นจำเป็นต้องเรียนรู้และจดจำให้ได้แล้วนั้น การเรียนรู้ข้อกำหนดทางภาษาต่าง ๆ ก็มีสวนสำคัญเช่นเดียวกัน หากการเรียนภาษากับการเรียนนิเวศคณิตศาสตร์แล้ว การเรียนรู้สูตรคำนวณและเงื่อนไขต่าง ๆ อย่างเข้าใจนั้น ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถนำสิ่งเหล่านั้นมาประยุกต์ใช้ในการคิดคำนวณตัวเลขและแก้โจทย์ต่าง ๆ ได้ไม่รู้สึก สำหรับการเรียนภาษานั้นแม้สูตรทางภาษาจะไม่เป็นรูปธรรมเท่ากับคณิตศาสตร์ แต่ภาษาก็มีหลักเกณฑ์ ข้อกำหนด และเงื่อนไขในตัวของมันเอง ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะทำให้ผู้เรียนภาษาสามารถนำมาประยุกต์และปรับใช้ในการเรียนภาษาได้ อีกทั้งยังส่งผลให้ผู้เรียนเข้าใจธรรมชาติการสร้างคำหรือประโยคของภาษาและเรียนรู้ผู้ที่ใช้ภาษานั้น ๆ ได้ดียิ่งขึ้นอีกด้วย

สำหรับประโยคภาษาไทยวิภาส โพิธิแพทย์ (2542) ได้เสนอให้คำกริยาทำ, ให้ และทำให้ เป็นหน่วยสร้างการรื้อในภาษาไทย ส่วนภาษาญี่ปุ่นคำกริยานั้นใช้ระบบคำเพื่อเปลี่ยนคำกริยากรตุเป็นคำกริยาการรื้อ กล่าวคือ คำกริยากรตุที่เป็นต้นเค้าศัพท์ในภาษาญี่ปุ่นจะถูกเติมด้วยหน่วยคำ $-(s)ase$ เพื่อเปลี่ยนเป็นคำกริยาการรื้อ อีกทั้งภาษาญี่ปุ่นยังมีตัวบ่งชี้การกรที่ใช้ระบุหน้าที่ทางไวยากรณ์ของนามวลีซึ่งเปลี่ยนไปตามโครงสร้างและความหมายของประโยคอาจส่งผลให้ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นในฐานะภาษาต่างประเทศสับสนได้

ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเปรียบเทียบโครงสร้างการรื้อภาษาไทยและภาษาญี่ปุ่นตามกระบวนการทางวากยสัมพันธ์และระบบคำด้วยทฤษฎีเอกบาร์ (x-bar theory) และการเปลี่ยนเวเลนซ์ (valence-changing operation) มาศึกษาความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาไทยกับภาษาญี่ปุ่นเพื่อให้ผู้เรียนได้มีข้อสังเกตในการสร้างประโยคการรื้อจากภาษาไทยเป็นภาษาญี่ปุ่น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการเปลี่ยนเวเลนซ์ในระบบคำของประโยคกรตุและประโยคการีระหว่างภาษาไทยกับภาษาญี่ปุ่น
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบโครงสร้างผิว (surface structure) และโครงสร้างลึก (deep structure) ของประโยคกรตุและประโยคการีระหว่างภาษาไทยกับภาษาญี่ปุ่นเชิงวากยสัมพันธ์

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยนี้ผู้วิจัยนำหลักการเปลี่ยนเวเลนซ์ซึ่งเป็นหลักการด้านระบบคำที่ส่งผลกระทบต่อโครงสร้างของประโยค และทฤษฎีเอกซ์บาร์ และเกณฑ์ที่ตา ของนอม ชอมสกี ปี 1970 และ 1988 ตามลำดับมาวิเคราะห์ข้อมูลด้านวากยสัมพันธ์

ขอบเขตงานวิจัย

งานวิจัยนี้ผู้วิจัยศึกษาประโยคภาษาไทยจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมด 2 เล่มได้แก่ หนังสือไวยากรณ์ไทย ของนworรณ พันธุเมธา พ.ศ. 2558 และวิทยานิพนธ์เรื่องหน่วยสร้างการีตแบบวิเคราะห์ในภาษาไทย ของวิภาส โพธิแพทย์ พ.ศ.2542 และศึกษาประโยคภาษาญี่ปุ่นจากเอกสารและวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมด 4 เล่มได้แก่ หนังสือภาษาศาสตร์ภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้น ของ ณีฎฐิรา ทับทิม พ.ศ.2557, หนังสือ Japanese: a Linguistic introduction ของ โยโกะ ฮะเซะกะวะ ปี 2015, หนังสือ The Oxford Handbook of Japanese Linguistics ของ ชิเงรุ มิยะกะวะ ปี 2008 และ A Dictionary of Basic Japanese Grammar ของ เฮะอิจิ มะคิโนะ และมิจิโอะ สึสึอิ ปี 2001 อนึ่ง การถอดเสียงภาษาไทยและภาษาญี่ปุ่นในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้ระบบ IPA โดยผู้วิจัยจะนำเครื่องหมายกำกับเสียงวรรณยุกต์ออกทั้งหมด

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. อารีกิวเมนต์ (argument) หมายถึง นามวลีที่คำกริยาหนึ่ง ๆ ต้องการเพื่อทำให้ใจความของประโยคสมบูรณ์ เช่น สกรรมกริยาต้องการนามวลี 2 ตัว คือ ผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ หมายความว่าสกรรมกริยาต้องการอารีกิวเมนต์ 2 ตัว
2. เวเลนซ์ (valence) หมายถึง จำนวนของอารีกิวเมนต์ของคำกริยาหนึ่ง ๆ ที่บรรจุหมวดคำ (word class) และความหมายของคำกริยานั้น ๆ ไว้
3. การเปลี่ยนเวเลนซ์ (valence-changing operation) หมายถึง การเปลี่ยนจำนวนและหน้าที่ทางไวยากรณ์ของอารีกิวเมนต์ของคำกริยาหนึ่ง ๆ
4. สัมพันธกริยา (copular verb หรือ COP) หมายถึง คำกริยาประเภทหนึ่งที่ใช้บอกความเชื่อมโยงระหว่างประธานและภาคแสดง ตัวอย่างคำกริยา 'be' ในภาษาอังกฤษที่มีการใช้หลากหลายไม่ว่าจะเป็นการใช้บ่งบอกกาล (tense), การบอกบุรุษ (person) และพจน์ (number) ในภาษาญี่ปุ่นมีคำกริยา 'da' ซึ่งเป็นรูปธรรมดาบอกเล่า หรือคำกริยา 'desu' ซึ่งเป็นรูปสุภาพบอกเล่าใช้บอกกาลปัจจุบันหรืออนาคต (non-past tense) ซึ่งคำกริยา 'da' หรือ 'desu' สามารถผันรูปได้ตามความเหมาะสมของบริบท (Hasegawa, 2015, p. 65)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. เก็บข้อมูลประโยคกรตุและประโยคกริตั้งภาษาไทยและภาษาญี่ปุ่นจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการเปลี่ยนเวเลนซ์และระบบคำที่ส่งผลต่อโครงสร้างประโยคกรตุและประโยคกริตภาษาไทยและภาษาญี่ปุ่น
3. วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบภาษาไทยและภาษาญี่ปุ่นเชิงวากยสัมพันธ์ด้วยทฤษฎีเอกซ์บาร์ (X-bar theory)
4. สรุปผลการวิจัย

บทนำ

ประโยคกรรตุในภาษาไทยและภาษาญี่ปุ่นนั้นมีความแตกต่างกัน เนื่องจากรูปแบบของภาษาที่ต่างกันส่งผลให้โครงสร้างภาษาที่ไม่เหมือนกัน กล่าวคือ ภาษาไทยเป็นภาษาไม่เปลี่ยนรูปคำ (analytic language) ส่วนภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษารูปคำติดต่อ (agglutinative language) อีกทั้งยังเป็นภาษาที่มีต้นเค้าศัพท์ (stem) และมีหน่วยคำ (morpheme) ที่ทำหน้าที่เปลี่ยนความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำ (Hasegawa. 2018:3-4) ตัวอย่างประโยคกรรตุจากภาษาไทยและภาษาญี่ปุ่น แสดงไว้ใน (1ก) และ (1ข)

(1) ก.	<i>cʰan</i>		<i>kin</i>		<i>kʰaaw</i>		(ภาษาไทย)
	ฉัน-NOM		กิน		ข้าว-ACC		
	“ฉันกินข้าว”						

ข.	<i>watafi</i>	<i>ga</i>	<i>gohaN</i>	<i>o</i>	<i>taber-u</i>		(ภาษาญี่ปุ่น)
	ฉัน	NOM	ข้าว	ACC	กิน-PRES		
	“ฉันกินข้าว”						

ตัวอย่างภาษาไทยใน (1ก) และประโยคภาษาญี่ปุ่นใน (1ข) แสดงให้เห็นว่า *cʰan* และ *watafi* ‘ฉัน’ อยู่ตำแหน่งต้นประโยค (sentence-initial position) มีบทบาทเป็นผู้กระทำกริยา *kin* และ *taber-u* ‘กิน’ โดยมีผู้ถูกกระทำคือ *kʰaaw* และ *gohaN* ‘ข้าว’ ทำหน้าที่ทางไวยากรณ์เป็นกรรมของประโยค จากตัวอย่างข้างต้นแสดงความแตกต่างอย่างชัดเจนระหว่างภาษาญี่ปุ่นและภาษาไทย กล่าวคือ ภาษาญี่ปุ่นมีตัวบ่งชี้การก (case particle) *ga* ที่ใช้บ่งชี้นามวลีที่มีการกประธาน (nominative case หรือ NOM) และมีตัวบ่งชี้ *o* เป็นตัวบ่งชี้นามวลีที่มีการกกรรม (accusative case หรือ ACC) ในทางตรงกันข้ามประโยคภาษาไทยไม่พบตัวบ่งชี้การกระบุหน้าที่ทางไวยากรณ์ของนามวลี แต่ภาษาไทยสามารถสังเกตหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำได้จากตำแหน่งคำในประโยคและความหมายของคำ

จากประโยค (1) ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามเกณฑ์ที่ตา (theta criterion) ของชอมสกี (Chomsky, 1988) สำหรับสกรรรมกริยา *kin* และ *taber-u* นั้นพบว่าคำกริยานี้ต้องการนามวลี 2 ตัวเพื่อให้ประโยคมีความหมายสมบูรณ์ คือ นามวลีมีบทบาทเป็นผู้กระทำ (agent) และนามวลีมีบทบาทเป็นผู้ถูกกระทำ (theme) กล่าวคือ สกรรรมกริยา *kin* และ *taber-u* เป็น “two-place predicate” ที่ต้องการอาร์กิวเมนต์ 2 ตัว ดังเขียนสัญลักษณ์แทนใน (2)

- (2) ก. *kin* (y_{agent} , x_{theme}) (ภาษาไทย)
ข. *taber-u* (y_{agent} , x_{theme}) (ภาษาญี่ปุ่น)

อนึ่งการเขียนโครงสร้างประโยคกรรตุ (1) สามารถแทนด้วยสัญลักษณ์ได้ใน (3)

- (3) ก. [NP_{agent} [V NP_{theme}]] (ภาษาไทย)
ข. [NP_{agent} *ga* [[NP_{theme} *o*] V]] (ภาษาญี่ปุ่น)

อย่างไรก็ตาม ประโยคในลักษณะเดียวกับ (1ข) นั้นสามารถใช้ตัวบ่งชี้ *wa* แทนตัวบ่งชี้ *ga* เพื่อชี้ นามวลีที่มีบทบาทเป็นผู้กระทำกริยานั้น ๆ ได้เช่นเดียวกัน ดังตัวอย่างใน (4)

- (4) *watafi*   *wa*   *gohaN*   *o*   *taber-u*   (ภาษาญี่ปุ่น)
ฉัน   TOP   ข้าว   ACC   กิน-PRES
“ฉันกินข้าว”

(ณัฐสิริรา, 2557, น. 163)

จากประโยค (1ข) และ (4) พบว่าทั้งสองประโยคมีโครงสร้างผิวที่คล้ายกันและ
ความหมายของทั้งสองประโยคนั้นแทบไม่แตกต่างกัน โดยทั้งสองประโยคนี้นามวลี
watafi ‘ฉัน’ อยู่ในตำแหน่งต้นประโยค และมีบทบาทเป็นผู้กระทำกริยา *taberu* ‘กิน’
เหมือนกัน อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างระหว่างสองประโยคนี้คือตัวบ่งชี้ *ga* และ *wa*
ตามลำดับ หากพิจารณาประโยค (5) ที่นามวลีต้นประโยคจะพบว่าไม่ได้มีบทบาท
เป็นผู้กระทำ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(5) *kono fajiN wa gakusee ga φurisubii o*
นี่ รูปถ่าย TOP นักเรียน NOM จานร่อน ACC
jiteiru tokoro desu
กำลังทำ ขณะนี้ COP
“รูปถ่ายนี้เป็นตอนที่นักเรียนกำลังเล่นจานร่อนอยู่”
(Makino, & Tsutsui, 2001, p. 500)

นอกจากนี้นามวลี *kono fajiN* ‘รูปถ่ายนี้’ ใน (5) และนามวลี *watafi* ‘ฉัน’ ใน (4)
อยู่ตำแหน่งต้นประโยคและบ่งชี้ด้วยคำใช้ *wa* เหมือนกัน แต่นามวลี *kono fajiN* ไม่ได้
มีบทบาทเป็นผู้กระทำเนื่องจากเป็นสิ่งที่ไม่มีชีวิตและไม่สามารถทำการเล่นจานร่อนได้
ส่วนผู้กระทำในที่นี้คือ *gakusee* ‘นักเรียน’ เป็นสิ่งมีชีวิตที่สามารถทำการเล่นจานร่อนได้
ดังนั้นจากประโยค (5) จึงแสดงให้เห็นว่าตัวบ่งชี้ *wa* ไม่ใช่ตัวบ่งชี้การกระษาน โดยลี
และทอมป์สัน (Li, &Thompson. 1976) อธิบายประโยคที่มีลักษณะแบบ (5) ว่าภาษา
ญี่ปุ่นเป็นภาษาเน้นหัวเรื่อง (Topic-prominent language) มีคำช่วย *wa* บ่งชี้หัวเรื่อง
(topic) ของประโยค ดังนั้นแม้ประโยคภาษาญี่ปุ่นบางประโยคจะดูเหมือนว่ามีประธาน
สองตัว (double-subject) ในประโยคเดียวกัน เช่น *sakana-wa tai-ga oifii* ‘สำหรับปลา
เนี่ย ปลาไทร่อย’ แต่มีตัวบ่งชี้ระบุหน้าที่ของคำไว้อย่างชัดเจนตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น
ซึ่งประเด็นนี้สอดคล้องกับข้อสรุปของนักภาษาศาสตร์หลายคนไม่ว่าจะเป็นเฮย์คอคค
และลี (Heycock, & Lee. 1989), ฮาเซกาว่า (Hasegawa, 2015), สึจิมูระ (Tsuji-mura,
2014), โตโยตะ (Toyota, 2011), สึจิโอะกะ (Tsujioka, 2002) จากข้อมูลที่ได้ศึกษา

มานี้ ผู้วิจัยสรุปว่าความแตกต่างเพียงเล็กน้อยด้านความหมายของประโยค (1ข) และ (4) นั้นอยู่ที่การเน้นของผู้พูด กล่าวคือ ประโยค (1ข) ผู้พูดเพียงแค่ออกใครสักคนว่า “ฉันทกินข้าว” แต่ประโยค (4) ผู้พูดเน้นว่าเป็น “ฉันท” ที่กินข้าวไม่ใช่คนอื่นที่กินข้าว

ลักษณะการใช้ภาษาที่เน้นหัวเรื่องแบบข้างต้นยังพบในภาษาไทยเช่นเดียวกัน ดังที่ยุพาพรรณ หุ่นจ๋าลอง (Hoonchamlong, 1911) เสนอว่าภาษาไทยเป็นภาษาเน้นหัวเรื่องที่มีตัวบ่งชี้หัวเรื่อง ทั้งนี้เพียรศิริ เอกนิยม (Ekniyom, 1982) และ อิวาซากิ และปริยา อิงคาพิรมณ์ (Iwasaki, & Ingkapirom, 2005) ได้แบ่งประเภทของหัวเรื่องในภาษาไทยออกเป็นหลายประเภทขึ้นอยู่กับตัวบ่งชี้หัวเรื่อง แต่งานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอเพียงตัวบ่งชี้หัวเรื่อง (topic marker) ในภาษาไทย คือ *nan* ‘นั่น’, *nii* ‘นี่’, *nii* ‘นี่’, *nia* ‘นี่’, *na* ‘นะ’, *suan* ‘ส่วน’, *samrap* ‘สำหรับ’ นอกจากนี้กนกวรรณวลัย อินทร์หงษ์ชชา (Inhongsā, 2016) ได้เพิ่มประเภทของหัวเรื่องที่ไม่พบตัวบ่งชี้ (unmarked topic) และ หัวเรื่องที่ปรากฏตัวบ่งชี้ (overtly-marked topic) ในภาษาไทย ดังตัวอย่างประโยคที่มีหัวเรื่องทั้งที่ปรากฏตัวบ่งชี้หัวเรื่องและหัวเรื่องที่ไม่พบตัวบ่งชี้ใน (6ก) และ (6ข) ตามลำดับ

(6) ก. k^hamt^ham khoo nii nisit tsoop mai daaj
คำถาม CL¹ TOP นิสิต ตอบ NEG สามารถ
“คำถามข้อนี้ นิสิตตอบไม่ได้”

(Ekniyom, 1982, p. 31)

ข. K^hoo^hvæet 2 mai tsoŋ sai t^huŋ^haw na k^ha
คอนเวิร์ส PRO NEG ต้อง ใส่ ถุงเท้า PART² PART
“(รองเท้า) คอนเวิร์สไม่ต้องใส่ถุงเท้านะคะ”

(Inhongsā, 2016, p. 104)

¹ CL ย่อมาจาก “classifier”

² PRAT ย่อมาจาก “particle”

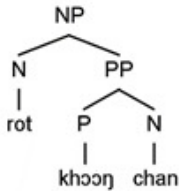
จากงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นพบว่าโครงสร้างหัวเรื่องทั้งภาษาไทยและภาษาญี่ปุ่นนั้นเกี่ยวข้องกับกระบวนการแปลงประโยคเป็นประโยคแก่นความ (topicalization) หรือการย้ายแก่นความไปอยู่ตำแหน่งแรกของประโยค (left dislocation) ของนามวลีหรือบุพบทลี (PP)

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังพบว่าภาษาไทยและภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาที่มีการกรก (case) ระบุหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำเหมือนกัน อย่างไรก็ตาม ดังที่ได้กล่าวไปข้างต้นว่าภาษาญี่ปุ่นมีตัวบ่งชี้การกรกซึ่งแตกต่างกับภาษาไทย ในประเด็นนี้ลักษณะภาษาที่ต่างกันนั้นเป็นเพราะแต่ละภาษามีการตั้งข้อกำหนดทางภาษา (parameter setting) ไม่เหมือนกัน เช่น ภาษาไทยถูกตั้งค่าการเรียงลำดับคำในประโยค (word order) เป็นแบบ ประธาน-กริยา-กรรม (SVO) ส่วนการเรียงคำในประโยคภาษาญี่ปุ่นเป็นแบบ ประธาน-กรรม-กริยา (SOV) ในส่วนของวลีนั้นภาษาไทยมีคำหลัก (head) ปรากฏหน้าส่วนเติมเต็ม หรือเรียกอีกอย่างว่า “head-initial” ยกตัวอย่างไว้ใน (7ก) ส่วนนามวลีภาษาญี่ปุ่นมีคำหลักอยู่หลังส่วนเติมเต็ม หรือเรียกอีกอย่างว่า “head-final” ดังตัวอย่างใน (7ข)

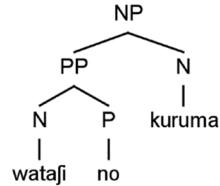
(7) ก. rot	k ^h วอη	c ^h an	(ภาษาไทย)
รถ	PROG	ฉัน	
“รถของฉัน”			
ข. wataji	no	kuruma	(ภาษาญี่ปุ่น)
ฉัน	PROG	รถ	
“รถของฉัน”			

ในประโยคตัวอย่าง (7) สามารถเขียนโครงสร้างต้นไม้นามวลีภาษาไทยและภาษาญี่ปุ่นใน (8ก) และ (8ข) ตามลำดับ

(8) ก.

ข.

โครงสร้างต้นไม้ของนามวลีภาษาไทย (8ก) แสดงตำแหน่งของคำนามหลัก (noun head) ในที่นี้คือ *rot* 'รถ' อยู่ที่จุดแตกกิ่ง N (node N) อยู่หน้าส่วนเติมเต็ม *k'wan* *chan* 'ของฉัน' ซึ่งอยู่ที่จุดแตกกิ่ง PP ในทางตรงกันข้ามโครงสร้างต้นไม้ของนามวลีภาษาญี่ปุ่น (8ข) มีคำนามหลัก *kuruma* 'รถ' อยู่หลังจุดแตกกิ่ง PP ที่เป็นส่วนเติมเต็มในที่นี้คือ *wataji no* 'ของฉัน' จากการศึกษาระยะศรัทธาภาษาไทยและภาษาญี่ปุ่น ตำแหน่งของคำหลักเป็นความแตกต่างอีกประการหนึ่งของทั้งสองภาษานี้

ผลการวิจัย

สืบเนื่องจากการตั้งข้อกำหนดทางภาษาของภาษาไทยและภาษาญี่ปุ่นที่ต่างกัน นั้นส่งผลให้การสร้างประโยคแบบอื่น ๆ แตกต่างกันไปด้วย โดยรูปประโยคที่อาจทำให้ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นในฐานะภาษาต่างประเทศสับสนได้นั้นคือหน่วยสร้างกริยา (causative construction) เนื่องจากภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาที่ใช้หน่วยคำเปลี่ยนความหมายของคำ กล่าวคือ หน่วยคำกริยา *-(s)ase* ใช้เปลี่ยนคำกริยากรรตุ (active verb) เป็นคำกริยากริต (causative verb) ซึ่งหน่วยคำในรูปแบบนี้ไม่พบในภาษาไทย แต่สำหรับภาษาไทยนั้นมีหน่วยสร้างกริยา (causative construction) 3 แบบ ได้แก่ หน่วยสร้างทำ, หน่วยสร้างให้ และหน่วยสร้างทำให้ ซึ่งผู้วิจัยจะอธิบายในลำดับต่อไป

โครงสร้างการีตในภาษาไทย คือ ประโยคที่มีโครงสร้างคล้ายกับประโยคกรรตุ แต่มีค่านามที่เป็นผู้ถูกใช้³ กำกับด้วยกรรการีตเพิ่มเข้ามาในประโยค (นววรรณ, 2558, น. 180) สำหรับหน่วยสร้างการีตในภาษาไทย วิชาส โภธิแพพท์ (2542) และ นักภาษาศาสตร์ภาษาไทยคนอื่น ๆ แบ่งหน่วยสร้างการีตออกเป็น 3 หน่วยสร้าง คือ หน่วยสร้าง *tʰam* ‘ทำ’, หน่วยสร้าง *hai* ‘ให้’ และหน่วยสร้าง *tʰa*

mhai ‘ทำให้’ ดังตัวอย่าง (9ก-ค) ตามลำดับ

(9) ก.	k ^h ao	t ^h am	c ^h an	wiŋ	nii
	เขา	CAUS	ฉัน	วิ่ง	หนี
	“เขาทำฉันวิ่งหนี”				

(วิชาส, 2542, น. 72)

ข.	k ^h ruu	hai	sit	ʔaan	naŋsii
	ครู-NOM	ให้	ศิษย์-CAUS	อ่าน	หนังสือ-ACC
	“ครูให้ศิษย์อ่านหนังสือ”				

(นววรรณ, 2558, น.181)

ค.	k ^h ao	t ^h amhai	ruuppan	lom
	เขา	CAUS	รูปปั้น	ล้ม
	“เขาทำให้รูปปั้นล้ม”			

(วิชาส, 2542. น. 2)

จากตัวอย่าง (9) วิชาสสรุปกระบวนโครงสร้างไว้ใน (10) ตามลำดับ

(10)	ประธาน1	ทำ/ ให้/ ทำให้	ประธาน2	กริยา2
------	---------	----------------	---------	--------

จากกระบวน (10) วิภาษกล่าวว่ประธาน1 เป็นสาเหตุให้ประธาน2 ทำบางสิ่งบางอย่าง

ส่วนประโยคกริยาในภาษาญี่ปุ่นนั้นเป็นประโยคที่มีคำกริยากริยาที่สื่อความหมายว่า “ทำให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งทำบางสิ่งหรืออยู่ในสถานะใด ๆ” ซึ่งมีการเติมหน่วยคำกริยา -*(s)ase* เพื่อแสดงความหมายที่เป็นกริยา (Shibatani, 1990: 307) ยกตัวอย่างประโยคกริยาภาษาญี่ปุ่นใน (11)

(11)	ก. hanako	ga		arui-ta	(กรรตุ)
	ฮะนะโกะ	NOM		เดิน-PAST	
	“ฮะนะโกะเดิน”				
	ข. taroo	ga	hanago	o	aruk-ase-ta (กริธา)
	ทะโร	NOM	ฮะนะโกะ	ACC	เดิน-CAUS-PAST
	“ทะโรให้ฮะนะโกะเดิน”				
	ค. taroo	ga	hanago	ni	aruk-ase-ta (กริธา)
	ทะโร	NOM	ฮะนะโกะ	DAT	เดิน-CAUS-PAST
	“ทะโรให้ฮะนะโกะเดิน”				

(Hasegawa, 2014. P. 272)

ประโยค (11ก) คำกริยา *aruku* ‘เดิน’ เป็นอกรรมกริยาที่ต้องการอาร์กิวเมนต์ 1 ตัวมารับบทบาทเป็นผู้กระทำในที่นี้คือ *hanako* ‘ฮะนะโกะ’ เมื่อประโยคกรรตุ (11ก) เปลี่ยนเป็นประโยคกริยาใน (11ข) แล้วคำกริยากริยา *aruk-ase-ru* ต้องการอาร์กิวเมนต์ที่มารับบทบาทเป็นผู้ใช้ (causer) ในที่นี้คือ *taroo* ‘ทะโร’ และมี *hanako* ‘ฮะนะโกะ’ เป็นผู้ถูกกระทำ แต่ในประโยค (11ค) นั้น *hanako* ไม่ได้มีบทบาทเป็นผู้ถูกกระทำ แต่ยังเป็นผู้กระทำอยู่ โดยมี *taroo* ‘ทะโร’ เป็นผู้ใช้ กล่าวคือ ประโยค (11ข) *taroo* มีบทบาทเป็นผู้ใช้และเป็นประธานของประโยคกริยา และมี *hanako* เป็นกรรมตรงของประโยคกริยา ส่วนประโยค (11ค) *taroo* มีบทบาทเป็นผู้ใช้และเป็นประธานประโยคกริยา แต่ *hanako* ยังมีบทบาทเป็นผู้กระทำอยู่เพียงแต่เปลี่ยนหน้าที่ทางไวยากรณ์

จากประธานของประโยคกรตุมาเป็นกรรมรอง (dative) ของประโยคการีต โดยชิบะ ทะนิ (Shibatani, 1990, p. 309) อธิบายความแตกต่างเพียงเล็กน้อยระหว่างการใช้ตัวบ่งชี้การก *o* ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้กรรมตรง และตัวบ่งชี้การก *ni* ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้กรรมรองในประโยคการีตว่าประโยคที่ใช้ตัวบ่งชี้การก *o* ดังกรณีประโยค (11ข) ผู้ใช้ในที่นี้คือ *taroo* มีเจตนาอย่างชัดเจนให้ผู้ถูกใช้ให้กระทำสิ่งใด ๆ ในที่นี้คือ *hanako* โดยตัวบ่งชี้การก *o* ที่ตามหลังกรรมตรงของประโยคนั้นสื่อความหมายโดยนัยว่ากรรมตรงของประโยคในที่นี้คือ *hanako* ถูกบีบบังคับให้กระทำสิ่งใด ๆ มากกว่าประโยคที่ใช้ตัวบ่งชี้การก *ni* บ่งชี้กรรมรอง ดังกรณีประโยค (11ค)

จากตัวอย่าง (11) แสดงให้เห็นว่าประโยคการีตในภาษาญี่ปุ่นมี 2 แบบ คือแบบที่ใช้ตัวบ่งชี้การก *o* บ่งชี้ผู้ถูกกระทำและแบบที่ใช้ตัวบ่งชี้การก *ni* บ่งชี้กรรมรอง นอกจากนี้ฮาร์เลย์ (Harley, 2008) ได้แบ่งประโยคการีตภาษาญี่ปุ่นออกเป็น 2 ประเภทคือ ศัพท์การีต (lexical causative) คือประโยคการีตมีรูปการีตในรูปของคำศัพท์ โดยศัพท์การีตนี้เป็นรูปปรกติ (irregular form) ยกตัวอย่างใน (12) และรูปการีตเพิ่มพูน (productive causative) คือประโยคการีตรูปปรกติ (regular form) ที่ใช้กฎภาษาสร้างขึ้น โดยรูปการีตเพิ่มพูนนั้นแบ่งย่อยออกเป็น 2 แบบคือ รูปการีต-ทำ (make-causative) ยกตัวอย่างใน (13ก) และรูปการีต-ให้ (let-causative) ยกตัวอย่างใน (13ข)

- (12) Hanako ga taroo ni yooofuku o ki-se-ru (ศัพท์การีต)
 สະนะโกะ NOM ทะโร DAT เสื้อผ้า ACC ใส
 “สะนะโกะใส่เสื้อผ้า (แบบตะวันตก) ให้ทะโร”

(Murasugi & Hashimoto, 2003, |

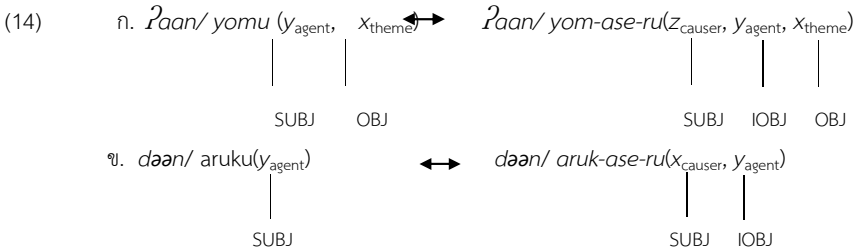
(13)	ก. hanako	wa	yofi	o	ik-ase-ta	(การรื้อ-ทำ)
	ฮะนะโกะ	TOP	โยชิ	ACC	ไป-CAUS-PAST	
	“ฮะนะโกะทำ(ให้)โยชิไป”					
	ข. hanako	wa	yofi	ni	ik-ase-ta	(การรื้อ-ให้)
	ฮะนะโกะ	TOP	โยชิ	DAT	ไป-CAUS-PAST	
	“ฮะนะโกะให้โยชิไป”					

(Harley, 2008, p.

จากตัวอย่าง (12) นั้นไม่ได้มีความหมายว่า “ทะโรใส่เสื้อผ้า” แต่หมายความว่า *hanako* ‘ฮะนะโกะ’ เป็นผู้กระทำการใส่ *yooφuku* ‘เสื้อผ้า’ ผู้ซึ่งมีบทบาทเป็นผู้ถูกกระทำและทำหน้าที่ทางไวยากรณ์เป็นกรรมตรงให้กับ *taroo* ‘ทะโร’ ผู้มีบทบาทเป็นเป้าหมายของการกระทำ ‘ใส่’ และทำหน้าที่ทางไวยากรณ์เป็นกรรมรอง มูระซูกิและสะชิโมะโตะ (Murasugi & Hashimoto, 2003) กล่าวว่า โครงสร้างทวิกรรมกริยา (ditransitive construction) *ki-se* ‘ใส่’ ใน (12) มีหน่วยคำ –se เป็นหน่วยคำที่มีลักษณะกริยาอยู่ โดยให้สัญลักษณ์แทนลักษณะกริยาเป็น [+cause] ส่วนประโยค (13) มีหน่วยคำ –ase ซึ่งเป็นหน่วยคำกริยาแสดงคำกริยากริยาต่ออย่างชัดเจน โดยประโยคกริยาเพิ่มพูนที่ใช้กฎทางวากยสัมพันธ์สร้างขึ้นนั้นตรงกับประโยคกริยาที่สะเซกวะระ (Hasegawa, 2014) ดังที่ได้ยกตัวอย่างไว้ใน (11ข-ค)

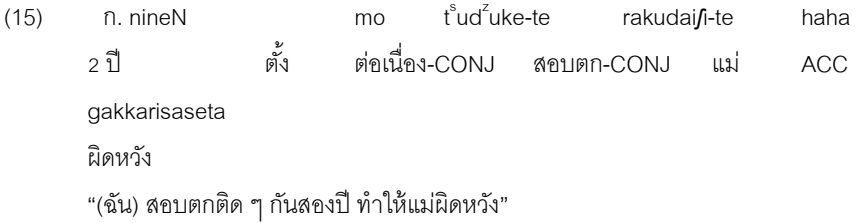
สืบเนื่องจากตัวอย่างประโยคกริยาภาษาไทยและภาษาญี่ปุ่น (9) – (13) ผู้วิจัยพบว่ากระบวนการทางระบบคำนั้นส่งผลต่อระบบเวเลนซ์ คือ การเพิ่มเวเลนซ์ (valence-increasing operation) กล่าวคือ เดิมสกรรมกริยาต้องการอาร์กิวเมนต์ 2 ตัวเพื่อมารับบทบาทเป็นผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ เมื่อสกรรมกริยาถูกเปลี่ยนเป็นคำกริยากริยาแล้ว คำกริยากริยาต้องการอาร์กิวเมนต์เพิ่มอีก 1 ตัวเพื่อมารับบทบาทผู้ใช้ และทำหน้าที่ทางไวยากรณ์เป็นประธานของประโยคกริยา ส่วนอาร์กิวเมนต์ที่มีบทบาทเป็นผู้กระทำเดิมเป็นประธานของประโยคกริยาจะถูกเปลี่ยนหน้าที่ทางไวยากรณ์เป็นกรรมรองของประโยคกริยาดังตัวอย่างใน (14ก) ซึ่งการเปลี่ยนระบบเวเลนซ์ในลักษณะนี้พบกับอกรรมกริยาเช่นเดียวกันดังตัวอย่าง (14ข)

อย่างไรก็ตามยังมีกรรมกริยาบางส่วนที่ไม่เป็นไปตาม (13ก-ข) และ (14ข) กล่าวคือประโยคกริยาที่มีกรรมกริยากลุ่มนี้เป็นภาคแสดงจะใช้ตัวบ่งชี้การกรอก *o* ที่เป็นตัวบ่งชี้การกรอกของกรรมตรงและไม่สามารถใช้ตัวบ่งชี้การกรอก *ni* ที่เป็นตัวบ่งชี้การกรอกของกรรมรองเช่นเดียวกับ (13ข) ได้ ซึ่งอิโอะริ และคณะ (庵、高梨、中西 ; & 山田, 2001, p. 128) ยกตัวอย่างกรรมกริยาในกลุ่มนี้ไว้ดังนี้ *nayamu* ‘กังวลใจ กังวลใจ’, *odoroku* ‘ตกใจ ประหลาดใจ’, *rakutaN* ‘ท้อแท้ ลึ้นหวัง’, *gakkarisuru* ‘ผิดหวัง ท้อแท้’, *naku* ‘ร้องไห้’, *warau* ‘หัวเราะ’, *okoru* ‘โกรธ’, *tanoŋjimu* ‘สำราญ’, *yorokobu* ‘ดีใจ’, *kanafjimu* ‘เศร้า โศก’, *iradatʻu* ‘กระวนกระวาย หงุดหงิด’, *nageku* ‘ร้องคร่ำครวญ เศร้าเสียใจ’ และ *obieru* ‘ตื่นตระหนก ตกใจกลัว’

จากชุดตัวอย่างกรรมกริยาข้างต้นสามารถยกตัวอย่างประโยคกริยาที่มีภาคแสดงเป็นกรรมกริยา โดยผู้กระทำในที่นี้คือ *haha* ‘แม่’ นั้นสามารถใช้ร่วมกับตัวบ่งชี้การกรอก *o* เท่านั้นดังแสดงไว้ใน (15ก) และไม่สามารถใช้ร่วมกับตัวบ่งชี้การกรอก *ni* ได้ดังแสดงใน (15ข)

ข. * nineN	mo	t ^h ud ^z uke-te	rakudaishi-te	haha	ni
2 ปี	ตั้ง	ต่อเนือง-CONJ	สอบตก-CONJ	แม่	ACC
gakkarisasetta					
ผิดหวัง					

จากตัวอย่าง (15ก) ชุนากะวะ และคณะ (2556) อธิบายว่ากรรมกริยาในกลุ่มนี้เป็นการกระทำที่ไม่สามารถควบคุมได้ กล่าวคือ ผู้กระทำกริยาในที่นี้คือ *haha* ‘แม่’ นั้นไม่สามารถควบคุมตัวเองไม่ให้ความรู้สึกผิดหวัง หรือไม่ผิดหวังได้ ซึ่งชุนากะวะ และคณะ ยังอธิบายเพิ่มเติมว่า ผู้ใช้ ในที่นี้คือ *watafi* ‘ฉัน’ ซึ่งถูกละไว้ในประโยคนั้น ไม่ได้ตั้งใจทำให้เกิดการกระทำ *rakudaisuru* ‘สอบตก’ และผู้ใช้แสดงความรู้สึกที่โทษตัวเองร่วมอยู่ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับอโอะริ และคณะ (庵、高梨、中西 ; & 山田, 2001) ได้กล่าวไว้ว่ากรรมกริยาในกลุ่มนี้เมื่อใช้ในประโยคกริยาแล้ว ผู้ใช้ซึ่งทำหน้าที่เป็นประธานของประโยคกริยาเป็นสาเหตุให้ผู้กระทำทำกริยาใด ๆ กล่าวคือ ผู้ใช้ในที่นี้คือ *watafi* ‘ฉัน’ เป็นสาเหตุให้ ผู้กระทำในที่นี้คือ *haha* ‘แม่’ ผิดหวัง ซึ่งผู้ที่มีความรู้สึกโทษตัวเองเพราะเป็นสาเหตุของอาการผิดหวังของแม่

สืบเนื่องจากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยเขียนสัญลักษณ์แทนการเปลี่ยนเวเลนซ์จากกรรมกริยาเป็นคำกริยากริยาไว้ (16)

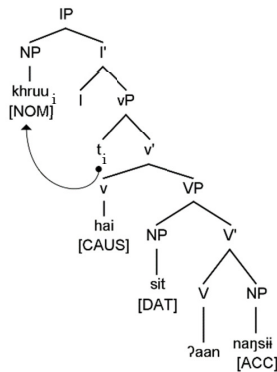

จาก (16) แสดงให้เห็นว่ากรรมกริยาที่ผู้กระทำไม่สามารถควบคุมได้ *gakkarisuru* ‘ผิดหวัง’ เมื่อเป็นกริยาในประโยคกรรตุนั้นต้องการนามวลี 1 ตัวเพื่อทำหน้าที่ทางไวยากรณ์เป็นประธานของประโยคและสืบบทบาทเป็นผู้กระทำ เมื่อประโยคกรรตุถูกเปลี่ยนเป็นประโยคกริยาแล้วกรรมกริยา *gakkari-suru* จะถูกเปลี่ยนเป็น *gakkari-saseru* ‘ผิดหวัง.CAUSE’ หน่วยคำ *-(s)ase-ru* ซึ่งเป็นหน่วยคำกริยาจะถูกเติมเข้าไปที่หลังของต้นเค้าศัพท์ของคำกริยา โดยหน่วยคำกริยานี้ส่งผลให้ระบบเวเลนซ์เปลี่ยนไป กล่าวคือ จากเดิมประโยคกรรตุที่มีกรรมกริยาในกลุ่มนี้เป็นภาคแสดงต้องการ

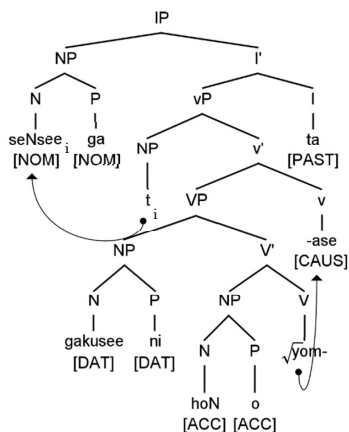
นามวลี 1 ตัวเพื่อทำหน้าที่ทางไวยากรณ์เป็นประธานและมีบทบาทเป็นผู้กระทำ และมีตัวบ่งชี้การกระทำคือ *ga* เมื่อประโยคกรตุเปลี่ยนเป็นประโยคการิต นามวลีที่เป็นประธานในประโยคกรตุจะถูกเปลี่ยนหน้าที่ทางไวยากรณ์เป็นกรรมตรงของประโยคซึ่งบ่งชี้ด้วยตัวบ่งชี้การกร *o* และผู้ใช้จะถูกเพิ่มเข้ามาในประโยคการิตไม่ว่าจะเข้ามาเป็นประธานของประโยคโดยใช้ตัวบ่งชี้การกร *ga* หรือเป็นหัวเรื่องของประโยคโดยใช้ตัวบ่งชี้ *wa* อย่างไรก็ตาม อ้างอิงจากชิเบทานิ (Shibatani, 1990, p.309) ได้อธิบายว่าประโยคการิตที่ผู้กระทำมีตัวบ่งชี้การกร *o* บ่งชี้กรรมตรงของประโยคนั้น จะมีนัยความหมายว่าผู้กระทำถูกบีบบังคับให้กระทำสิ่งใด ๆ แต่ในกรณีนี้ผู้กระทำไม่ได้ถูกบีบบังคับแต่อย่างใด

สืบเนื่องจากการเพิ่มเวเลนซ์ทั้งภาษาไทยและภาษาญี่ปุ่นยังส่งผลให้โครงสร้างลึกของประโยคการิตภาษาไทยและภาษาญี่ปุ่นเปลี่ยนไปตามโครงสร้างต้นไม้ (17ก) และ (17ข) ตามลำดับ

(17) ก. *k'ruu hai sit ?aan nansii*# “ครูให้ศิษย์อ่านหนังสือ”

ข. *seNsee ga gakusee ni hoN o yom-ase-ta* “ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ”

เมื่อเปรียบเทียบโครงสร้างผิวของทั้งภาษาไทยและภาษาญี่ปุ่น แม้จะมีระบบเวเลนซ์ประโยคการตีเหมือนกัน คือมีกระบวนการเพิ่มอาร์กิวเมนต์ที่มีบทบาทเป็นผู้ใช้เพิ่มเข้ามาเพื่อทำหน้าที่ทางไวยากรณ์เป็นประธานของประโยคการตี อย่างไรก็ตามจากโครงสร้างต้นไม้ประโยคการตีภาษาไทย (17ก) และโครงสร้างต้นไม้ประโยคการตีภาษาญี่ปุ่น (17ข) ที่แสดงโครงสร้างลึกของประโยคการตีของทั้งสองภาษานั้นมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ แม้ประโยคการตี (17ก) และ (17ข) มีการเพิ่มโพรเจกชัน vP (vP projection) เพื่อรองรับคำกริยาการตี (Chomsky, 1995) โดยโครงสร้างลึกของประโยคการตีภาษาไทย (17ก) นั้นมีประโยคกรตุ “ศิษย์อ่านหนังสือ” โดย *sit* ‘ศิษย์’ เป็นอาร์กิวเมนต์ภายนอก (external argument) และมี *naŋsɯ̌* ‘หนังสือ’ เป็นอาร์กิวเมนต์ภายใน (internal argument) ของสกรรมกริยา *ʔaan* ‘อ่าน’ ซึ่งทั้งหมดนี้อยู่ภายใต้จุดแตกกิ่ง VP เท่านั้น แต่ทว่าเมื่อเปลี่ยนเป็นประโยคการตีพบว่าการเพิ่มโพรเจกชัน vP เพื่อมารองรับคำกริยาการตี *hai* ที่มีลักษณะการตีอยู่เข้าได้จุดแตกกิ่ง v ซึ่งเป็นตำแหน่งคำหลักของกริยาการตี ส่งผลให้โพรเจกชัน vP นั้นขาดประธานเพราะนามวลี *sit* ‘ศิษย์’ เป็นอาร์กิวเมนต์ภายนอกที่ทำหน้าที่เป็น

ประธานของประโยคกรรตุได้กลายเป็นอาร์กิวเมนต์ภายในของ vP และถูกเปลี่ยนหน้าที่ทางไวยากรณ์เป็นกรรมรองแล้ว ดังนั้นตำแหน่งของ Spec vP นั้นต้องการอาร์กิวเมนต์ที่เป็นประธานของประโยคกรรตุ ดังนั้น *k'ruu* 'ครู' จึงถูกเพิ่มเข้ามาในบทบาทของผู้ใช้ อีกทั้งยังเป็นอาร์กิวเมนต์ภายนอกของโพรเจกต์ vP จากนั้น *k'ruu* ต้องย้ายตำแหน่งจาก Spec vP ไปที่ Spec IP เนื่องจาก *k'ruu* ในตำแหน่ง Spec vP มีบทบาทเป็นเพียงผู้ใช้ซึ่งยังไม่ใช่ประธานเพราะยังไม่มีกรรปรประธาน ดังนั้นนามวลี *k'ruu* จึงจำเป็นต้องย้ายที่ไปรับการกรรปรประธานที่ Spec IP เพื่อเป็นประธานประโยคกรรตุ โดยคาร์นี (Carrie, 2006, p. 295) อธิบายว่าตำแหน่งของกรรปรประธานอยู่ที่ Spec IP ซึ่งกรรที่นามวลีจะต้องย้ายขึ้นไปรับการกรรปรประธานที่ตำแหน่ง Spec IP กรอบแนวคิดนี้สอดคล้องกับสัทัญญาเรื่องจรรุญ (Ruangjaroon, 2007, p. 141) ที่ระบุว่าประธานของประโยคในภาษาไทยอยู่ในตำแหน่ง Spec IP

ส่วนประโยคกรรตุภาษาญี่ปุ่นใน (17ข) นั้นมี *gakusee* 'นักเรียน' เป็นอาร์กิวเมนต์ภายนอกของประโยคกรรตุซึ่งมีบทบาทเป็นผู้กระทำและทำหน้าที่ทางไวยากรณ์เป็นประธานของประโยคกรรตุ และมี *hoN* 'หนังสือ' เป็นอาร์กิวเมนต์ภายในของคำกริยากรรตุ *yom-u* 'อ่าน' โดย *hoN* 'หนังสือ' มีบทบาทเป็นผู้ถูกกระทำและทำหน้าที่ทางไวยากรณ์เป็นกรรมของประโยคกรรตุ เมื่อประโยคดังกล่าวถูกเปลี่ยนเป็นประโยคกรรตุแล้ว ทั้งนี้ผู้วิจัยพบว่าโพรเจกต์ vP ถูกเพิ่มเข้ามาในโครงสร้างต้นไม้เพื่อรองรับคำกริยากรรตุส่งผลให้นามวลี *gakusee* ที่มีบทบาทเป็นผู้กระทำและเคยเป็นอาร์กิวเมนต์ภายนอกซึ่งทำหน้าที่ทางไวยากรณ์เป็นประธานของประโยคกรรตุนั้นกลายเป็นอาร์กิวเมนต์ภายในของประโยคกรรตุและมีหน้าที่ทางไวยากรณ์ที่เปลี่ยนไปคือเปลี่ยนจากประธานของประโยคกรรตุเป็นกรรมรองของประโยคกรรตุ ดังนั้นนามวลี *seNsee* 'ครู' ที่มีบทบาทเป็นผู้ใช้จึงถูกใส่เข้าไปตรงตำแหน่ง Spec vP เพื่อเติมเต็มอาร์กิวเมนต์ที่คำกริยากรรตุต้องการและรับบทบาทผู้ให้ อย่างไรก็ตามแม้ *seNsee* จะมีบทบาทเป็นผู้ใช้แต่ยังไม่ใช่ประธานประโยคกรรตุ ดังนั้น *seNsee* จึงต้องย้ายจาก Spec vP ขึ้นไปตำแหน่ง Spec IP เพื่อรับการกรรปรประธานและกลายเป็นประธานประโยคกรรตุภาษาญี่ปุ่น ซึ่งการย้ายนามวลีประธานมีลักษณะเดียวกันกับการย้ายนามวลีประธานในประโยคกรรตุภาษาไทยอันได้อธิบายข้างต้น อย่างไรก็ตามโพรเจกต์ vP ของประโยค

กริยาภาษาญี่ปุ่นที่เพิ่มเข้ามานั้น มีส่วนที่แตกต่างกับภาษาไทยกล่าวคือ ประโยคกริยาไทยนั้นมีการเพิ่มคำกริยากริยา ทำ, ให้ หรือ ทำให้ได้จุดแตกกิ่ง v ในขณะที่จุดแตกกิ่ง v ในโครงสร้างต้นไม้อาษาญี่ปุ่นไม่ได้รองรับคำกริยากริยาแต่มีไว้รองรับหน่วยคำกริยา $-(s)ase$ เพื่อเปลี่ยนต้นคำศัพท์ของคำกริยากริยาเป็นคำกริยากริยา ดังนั้น คำกริยากริยาที่เป็นต้นคำศัพท์อันแสดงด้วยสัญลักษณ์ $\checkmark$ (root) ในโครงสร้างต้นไม้ที่อยู่จุดแตกกิ่ง V ต้องย้ายขึ้นไปตำแหน่ง v เพื่อไปหาหน่วยคำกริยา การย้ายที่ทำงานนี้เรียกว่าการย้ายที่แบบ $V \rightarrow v$ (V to v movement) หรือเรียกอีกอย่างว่า “short verb movement” อันเป็นข้อแตกต่างระหว่างภาษาไทยกับภาษาญี่ปุ่น

อภิปรายผลการวิจัย

โดยสรุปประโยคกริยาไทยและภาษาญี่ปุ่นผ่านกระบวนการทางระบบคำและวากยสัมพันธ์ในการเปลี่ยนประโยคจากกริยาเป็นประโยคกริยา โดยกระบวนการทางระบบคำนั้น สำหรับภาษาไทยมีการเพิ่มหน่วยสร้างกริยา ได้แก่ หน่วยสร้างทำ, หน่วยสร้างให้ และหน่วยสร้างทำให้ ส่วนภาษาญี่ปุ่นมีการเพิ่มหน่วยคำ $-(s)ase$ เพื่อเปลี่ยนประโยคกริยาเป็นกริยา ซึ่งกระบวนการทางระบบคำนี้ส่งผลให้โครงสร้างประโยคของทั้งสองภาษาเปลี่ยนไปด้วยกระบวนการเพิ่มเวเลนซ์ (valence-increasing operation) กล่าวคือ เมื่อกำกริยากริยาถูกเปลี่ยนเป็นคำกริยากริยาแล้ว คำกริยากริยาต้องการอาร์กิวเมนต์ที่เป็นผู้ใช้เพื่อมาทำหน้าที่ทางไวยากรณ์เป็นประธานของประโยคกริยา ส่วนอาร์กิวเมนต์ที่เป็นประธานของประโยคกริยาเดิมซึ่งมีบทบาทเป็นผู้กระทำนั้น บทบาทของอาร์กิวเมนต์นี้ยังคงเดิมเพียงแต่ถูกเปลี่ยนหน้าที่ทางไวยากรณ์จากเดิมเป็นประธานของประโยคกริยาเปลี่ยนเป็นกรรมรองของประโยคกริยา อย่างไรก็ตามสำหรับภาษาญี่ปุ่นนั้นผู้กระทำสามารถถูกเปลี่ยนเป็นกรรมตรงหรือกรรมรองของประโยคกริยาได้ขึ้นอยู่กับประเภทของคำกริยา ดังนั้นสกรรมกริยาที่เป็นคำกริยากริยาจะเปลี่ยนจาก “two-place predicate” เป็น “three-place predicate” เมื่อถูกเปลี่ยนเป็นคำกริยากริยา ส่วนอกรรมกริยาที่เป็นคำกริยากริยาจะเปลี่ยนจาก “one-place predicate” เป็น “two-place predicate” เมื่อเปลี่ยนเป็นคำกริยากริยา

ในส่วนของกระบวนการทางวากยสัมพันธ์นั้นการเพิ่มหน่วยสร้างการีตทำ, หน่วยสร้างให้ และหน่วยสร้างทำให้ ในภาษาไทยและการเพิ่มหน่วยคำการีต *-(s)ase* ในภาษาญี่ปุ่นนั้น ผู้วิจัยพบว่าทั้งภาษาไทยและภาษาญี่ปุ่นจำเป็นต้องมีการเพิ่ม โพรเจกชัน vP เข้ามารองรับคำกริยาการีต สำหรับภาษาไทยนั้น หลังจากเพิ่มโพรเจกชัน vP เข้ามาทำให้อาร์กิวเมนต์ภายนอกของคำกริยาการีตกลายเป็นอาร์กิวเมนต์ภายในของโพรเจกชัน vP ดังนั้นประโยคการีตจึงขาดประธานที่มีบทบาทเป็นผู้ใช้และเป็นอาร์กิวเมนต์ภายนอกของ vP จึงใช้กระบวนการทางระบบคำคือการเพิ่มเวเลนซ์เพื่อรองรับโพรเจกชัน vP ที่ขาดประธานอยู่ กล่าวคือ เมื่อคำกริยาการีตกลายเป็นคำกริยาการีตแล้วนั้น อาร์กิวเมนต์ที่มีบทบาทเป็นผู้ใช้และทำหน้าที่ทางไวยากรณ์เป็นประธานของประโยคการีตยังว่างอยู่ จึงต้องเพิ่มอาร์กิวเมนต์ที่มีบทบาทเป็นผู้ใช้เข้าไปทำหน้าที่เป็นประธานของประโยคการีตเพื่อให้ประโยคสมบูรณ์ ส่วนประธานของประโยคกรตุเดิมที่มีบทบาทจากผู้กระทำนั้นถูกเปลี่ยนหน้าที่ทางไวยากรณ์เป็นกรรมรองของประโยคการีต

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาเปรียบเทียบโครงสร้างการีตภาษาไทยกับภาษาญี่ปุ่นในเชิงวากยสัมพันธ์และระบบคำเพียงเท่านั้นยังไม่ครอบคลุมถึงการศึกษเปรียบเทียบด้านความหมายของประโยคการีตภาษาไทยและภาษาญี่ปุ่นซึ่งมีหลายมิติที่น่าสนใจที่สามารถนำมาศึกษาต่อในอนาคตได้

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐจิรา ทับทิม. (2557). *ภาษาศาสตร์ภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้น* (*Japanese Linguistics*). กรุงเทพฯ: วี.พี.พี. (1991).
- นworรณ พันธุเมธา. (2558). *ไวยากรณ์ไทย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยูริโกะ ซุนากาวะ และคณะ. (2556). *พจนานุกรมรูปประโยคภาษาญี่ปุ่น*. กรุงเทพฯ: ภาษาและวัฒนธรรม.
- วิภาส โปธิแพทย์. (2542). *หน่วยสร้างกริยาแบบวิเคราะห์ในภาษาไทย*. ปรินซ์ตัน: อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Carnie, A. (2006). *Syntax a Generative Introduction (2nd edition)*. Australia: Blackwell.
- Chomsky, N. (1995). *The Minimalist Program*. United State of America: MIT Press.
- Hasegawa, Y. (2018). Introduction. In *The Cambridge Handbook of Japanese Linguistics*.
- Yoko Hasegawa (Ed.). United Kingdom: Cambridge University Press.
- Harley, H. (2008). On The Causative Construction. In Shigeru Miyagawa, The Oxford Handbook of Japanese Linguistics. New York: Oxford University Press.
- Hoonchamlong, Y. (1991). *Some issue in Thai anaphora: A government and binding approach*. Ph.D. (Linguistics): Graduate school of the University of Wisconsin Madison.
- Inhongs, K. (2016). *The syntactic analysis of sentence-initial inanimate NPs in Thai: Middle and Topic Constructions*. MA (Linguistics): Srinakharinwirot University Press.
- Iwasaki, S., & Ingkaphirom, P. (2005). *A reference grammar of Thai*. Cambridge: Cambridge University Press.

- Li, Charles N., & Tompson, Sandra A. (1976a). Subject and Topic: A New Typological of Language. In *Subject and Topic*. pp. 457-589.
- Makino, S., & Tsutsui, M. (2001). *A Dictionary of Basic Japanese Grammar* (日本語基本文法辞典). Japan: The Japan Time.
- Murasugi, K., & Hashimoto, T. (2003). Three Pieces of Acquisition Evidence for the v-VP Frame. In A. Brugos, L. Micciulla and C. E. Smith (Eds.), *BUCLD 28 Proceedings Online Supplement*.
- Ruangjaroon, S. (2007). Thai Wh-expressions at the Left Edge of the Cause: Contrastive and Identificational Wh-clefts, *Concentric: Studies in Linguistics*. 33(2): 121-157.
- Shibatani, M. (1990). *The Languages of Japan*. Great Britain: Cambridge.
- Tsujimura, N. (2014). *An Introduction to Japanese Linguistics* (3rd ed.). Malaysia: Ho Printing (M) Sdn Bhd.
- Tsujioka, T. (2002). *The Syntax of Possession in Japanese*. USA: Routledge.
- Toyota, J. (2011). *The Grammatical Voice in Japanese: A Typological Perspective*. UK: Cambridge Scholars Publishing.
- 庵功雄、高梨信乃、中西久美子、&山田敏弘. 2001. 中上級を教える人のための日本語文法ハンドブック日本：白川博之.